

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Technical Library

Národní úložiště šedé literatury

Česká zemědělská univerzita, 6. 11. 2012
Hana Vyčítalová
hana.vycitalova@techlib.cz

Obsah přednášky

210 mm

- Šedá literatura
- NUŠL
- Využití NUŠL – vyhledávání, práce se záznamy
- Právní otázky

Šedá literatura

210 mm

- Šedá literatura je literatura produkovaná na všech úrovních státní, respektive místní správy, akademických, obchodních a průmyslových organizací; může existovat jak v tištěné tak v elektronické formě a není kontrolována komerčními nakladateli
- Grey Literature - Information produced on all levels of government, academics, business and industry in electronic and print formats not controlled by commercial publishing i.e. where publishing is not the primary activity of the producing body.

Šedá literatura

210 mm

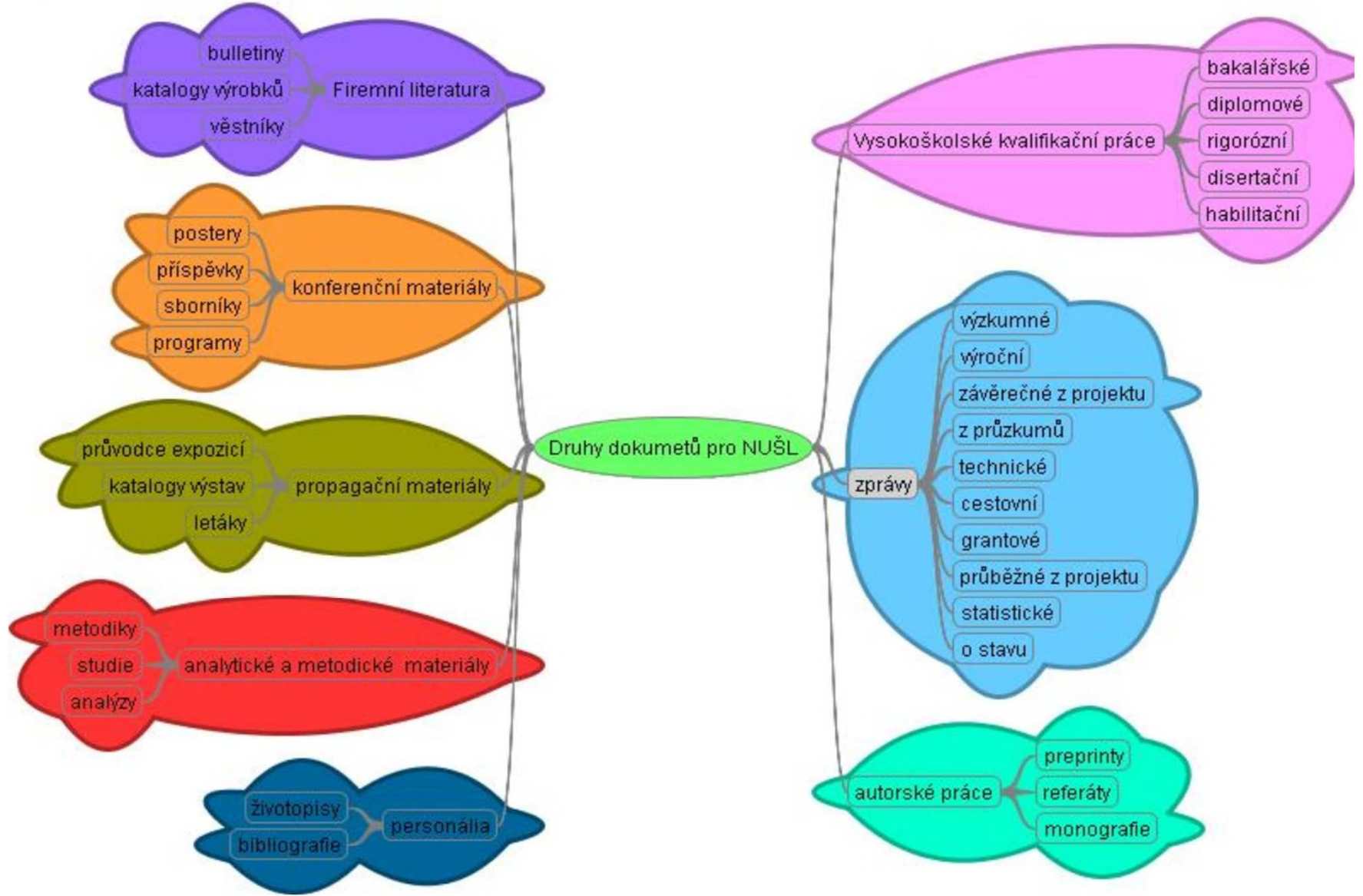
- Informační materiály odborného charakteru
- Polopublikovaná, nepublikovaná literatura
- Není dostupná v knihkupectvích, prostřednictvím nakladatelů
- Aktuální, cenné informace
- Zprávy, konferenční materiály, VŠKP, firemní literatura...

Producenti šedé literatury

210 mm

- Akademie věd ČR
- Veřejné výzkumné instituce (v.v.i.),
soukromé výzkumné organizace
- Grantové agentury, Technologická agentura
- Univerzity a vysoké školy
- Orgány státní správy, samosprávy a další
subjekty veřejné správy
- Knihovny, muzea a další pam. instituce
- Podniky, firmy, organizace, společnosti

Typologie ŠL pro NUŠL

- Projekt – Digitální knihovna pro šedou literaturu – funkční model a pilotní realizace (2008 – 2011)
- Digitální repozitář
- Centrální přístup k šedé literatuře a k výsledkům výzkumu a vývoje v ČR
- Podpora vědy, výzkumu a vzdělávání
- Systematický sběr metadat a digitálních dokumentů
- Dlouhodobá archivace a ochrana

Služba NUŠL

210 mm

- Od r. 2012 - součástí hlavních úkolů NTK viz statut NTK
- Zajištění sběru, dlouhodobého uložení a zpřístupnění
- Provoz, údržba a rozvoj SW řešení
- Semináře a aktualizace webu
- Rozšiřování partnerské sítě
- Rozšiřování zahraniční spolupráce

Partnerská síť

210 mm

- Počet spolupracujících 91
- Knihovna AV ČR, ústavy AV
- Veřejné výzkumné instituce
- Vysoké školy (státní, soukromé)
- Národní lékařská knihovna
- Ministerstva
- Západočeské muzeum v Plzni
- Jednáme s dalšími (MZK, ČZU, ZČU, muzea, galerie, VO)

Varianty spolupráce I.

210 mm

■ Má-li instituce repozitář:

Instituce má vlastní repozitář

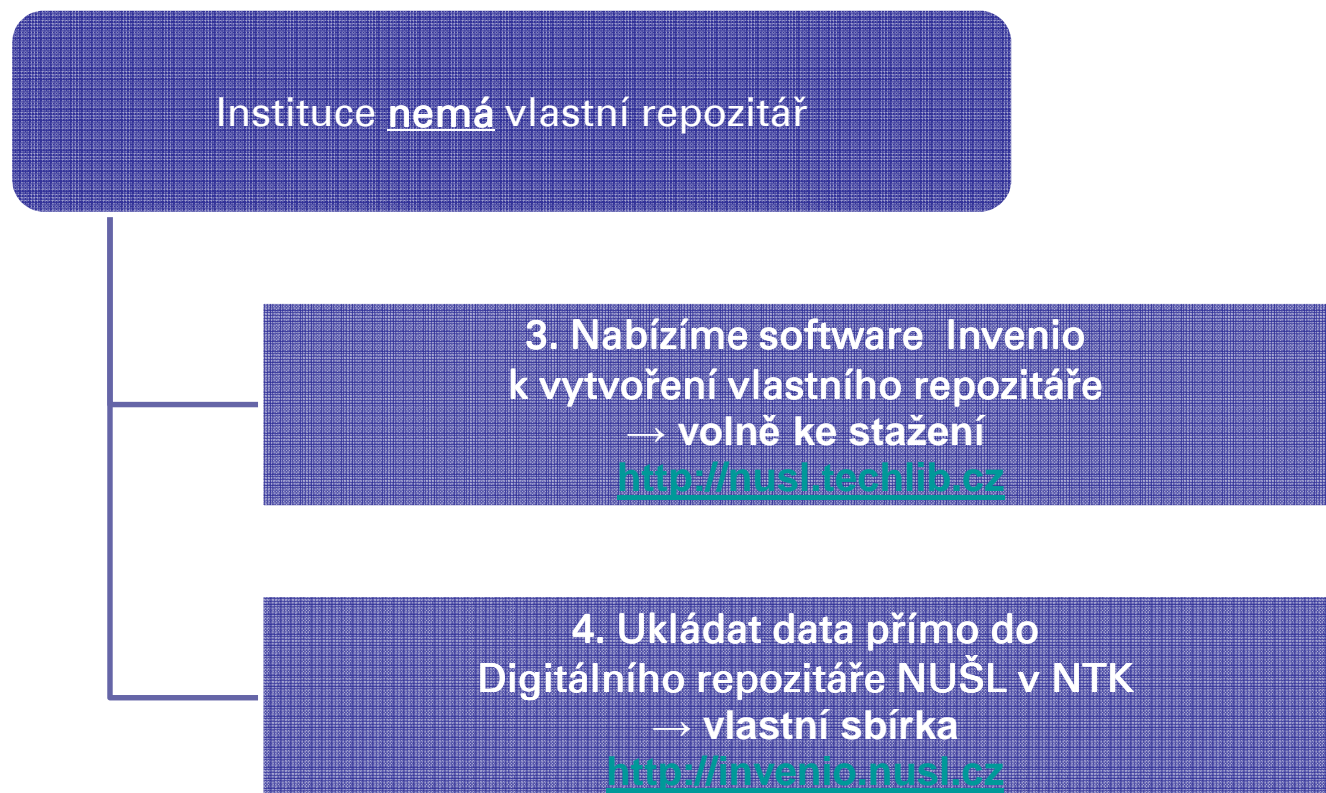
1. Do Centrálního rozhraní NUŠL
jako zdroj přes OAI-PMH
→ bez dlouhodobé archivace v NTK

2. Do Digitálního repozitáře NUŠL
přes OAI-PMH
→ s možností dlouhodobé archivace v
Digitálním repozitáři NUŠL v NTK

Varianty spolupráce II.

210 mm

■ Muzeum nemá repozitář:

Zahraniční spolupráce

210 mm

GreyNet: www.greynet.org

NUŠL v mezinárodních repozitářích a registrech

- DRIVER: www.driver-community.eu
- OpenGrey: www.opengrey.eu
- Base: www.base-search.net
- ROAR: <http://roar.eprints.org>
- OpenDOAR: www.opendoar.org

Digitální repozitář NUŠL

210 mm

Digitální repozitář v systému Invenio

<http://invenio.nusl.cz>

- Počet záznamů přes 117 tis.

Centrální uživatelské rozhraní

www.nusl.cz

- Počet záznamů přes 203 tis.
- ESP FAST
  - Komerční SW
  - Indexační a vyhledávací systém
  - Jednotné uživatelské rozhraní

Obsah repozitáře NUŠL

210 mm

- Zprávy (výzkumné, technické, výroční...)
- Autorské práce (preprinty)
- Vysokoškolské práce (BP, DP...)
- Firemní literatura (katalogy, bulletiny)
- Konferenční materiály (prezentace, poster, sborníky, programy)
- Analytické a metodické materiály (studie, metodiky)
- Propagační materiály (katalogy výstav)
- Personálie (životopisy, bibliografie)

Co v NUŠL najdete?

210 mm

- Záznamy dokumentů (metadata) šedé literatury
- Digitální dokumenty ŠL (volně přístupné)
  - texty (PDF, DOC)
  - obrázky (JPG)
  - videa (MP4)
- Informace, kde je možné dokument získat

INSTITUCE

- Shromažďování a archivace dokumentů ve vlastní sbírce v NUŠL
- Vyhledatelnost a dostupnost dokumentů
- Zviditelnění činnosti instituce
- V ČR i zahraničí
- Zdarma

UŽIVATEL

- Zdarma
- Bez registrace
- Získá informace o obtížně dostupných dokumentech
- Cenné informace z oblasti vědy a výzkumu
- V jednotném rozhraní
- Intuitivní a příjemné vyhledávání

Vyhledávání v NUŠL

210 mm

- Rozhraní v ČJ a AJ
- Intuitivní, zaměřené na využívání navigací
- Vyhledávání
  - Jednoduché vyhledávací okénko – zadání dotazu + postupné zpřesňování pomocí filtrů
  - Zadávání dotazu prostřednictvím výběru kritérií
- Zkrácený záznam, detailní záznam
- Náповěda, tutoriál
- <http://www.nusl.cz/>

Informace	Soubory	<p>Název: Sourozenci v předškolním věku v mateřské škole nusl-108964</p>
Autori:	Information	
Jazyk:	Files	
Abstrak		
dítěte ro		
jedince,		
mnoha f		
mateřské		
společer		
se zabýv		
se soust		
KLÍČOV		
Typ dok		
Instituce		
Trvalý o		
Informa		
Práce ob		
obhájeni		
<p>Název: Výroční zpráva Západočeského muzea v Plzni za rok 2010 nusl-42876</p> <p>Překlad názvu: Annual Report Westbohemian Museum in Pilsen 2010</p> <p>Autoři: Západočeské muzeum v Plzni</p> <p>Jazyk: cze</p> <p>Nakladatel: Západočeské muzeum v Plzni</p> <p>Abstrakt: Výroční zpráva informuje o sbírkách, výzkumných úkolech a kulturně-osvětové činnosti Západočeského muzea v Plzni.</p> <p>Předmětová hesla: muzea ; muzejnictví ; muzejní sbírky ; výzkum ; muzea ; sbírky ; výstavy ; přednášky ; museums ; collections ; exhibitions ; presentations</p> <p>Typ dokumentu: Výroční zprávy</p> <p>Instituce: Západočeské muzeum v Plzni</p> <p>Práva: Text je chráněný podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.</p> <p>Trvalý odkaz: http://www.nusl.cz/ntk/nusl-42876</p>		
<p>Record created 2011-07-27, last modified 2011-09-22 Podobné záznamy</p>		
Ins		
Ad		
UR		
Záznam vyt		
<p>Plný text: ➔ Add to personal basket</p> <p> ➔ Export as MARCXML, DC, NUŠL, EndNote</p> <p>PDF</p> <p>[Download]</p> <p><small>Pokud se vám plný text nezobrazí v prohlížeči, uložte jej na svůj PC (Uložit odkaz jako) a otevřete jej v příslušném programu (doporučený - Adobe Reader).</small></p>		

Záznamy

210 mm

- Dostupnost dokumentů
  - Digitální dokument (ikona pod záznamem nebo karta Soubory)
    - Přímo v NUŠL
    - Přesměrování do databáze jiné instituce
      - volný přístupný
      - vstup jen pro registrované uživatele
  - Informace, kde je dokument uložený
- Export záznamů do MARCXML, DC, NUŠL,
- Využití citačních manažerů – EndNote, Zotero, formát RIS
- <http://www.nusl.cz/>

- Každoročně v NTK
- Problematika šedé literatury, právní otázky, ŠL na institucích
- <http://nustechlib.cz/index.php/Seminare>
- Sborníky
  - <http://nustechlib.cz/index.php/Sborniky>

Webové stránky

210 mm

<http://nusl.techlib.cz> a <http://nrgl.techlib.cz>

- Novinky
- Publikace
- Informace
- Chystá se

Právní otázky ŠL

210 mm

- ŠL je autorské dílo
- řídí se Zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- majetková složka autorských práv

Zaměstnanecké dílo

210 mm

- dílo, které „autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního či služebního vztahu k zaměstnavateli nebo z pracovního vztahu mezi družstvem a jeho členem
- zaměstnavatel vykonává majetková práva
- NUŠL jedná s institucemi

- Vytváří studenti v průběhu studia
- Splnění studijních povinností nebo dosažení dostatečné úrovně odbornosti k udělení akademického titulu
- Vykonavatelem majetkových práv je student
- Škola má právo dílo použít pro vnitřní potřebu (výuka)
- Ale - pokud student komerčním způsobem svého školního díla využívá (uzavře např. komerční licenční smlouvu na jeho vydání), má škola právo na to, aby se s ní o svůj výtěžek podělil

- Vykonavatelem majetkových práv je student
- VŠ má povinnost (a tím i právo) zveřejnit VŠKP zákonem (ZVŠ) stanoveným způsobem, tj. zpravidla prostřednictvím databáze kvalifikačních prací
- Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis VŠ
- Autor odevzdáním své práce souhlasí se zveřejněním

Individuální dílo

210 mm

- Autorské dílo, které vytvořil autor nezávisle na svém zaměstnání a sám jej publikuje
- Dílo může do NUŠL vložit autor
- Více autorů – musí všichni souhlasit, licenční smlouva, vyjádření souhlasu, udělení plné moci autorovi

Dílo na zakázku

210 mm

- Dokument šedé literatury vytvoří tzv. na zakázku externí subjekt
- Objednatel je vykonavatelem autorských práv, ne sám tvůrce

Co může autor vložit do volně přístupného repozitáře

- Své vlastní dílo
- Pokud jsou spoluautoři, pouze se souhlasem
- Zaměstnanecké dílo jen se souhlasem zaměstnavatele
- Dílo jinde publikované – pozor na smlouvu s vydavatelem (výhradní x nevýhradní licence)

NUŠL a právní otázky

210 mm

- Licenční smlouvy s poskytovateli ŠL
  - Smlouvy s institucemi
    - Pro různé metody spolupráce
  - Smlouvy s FO

Legislativní podpora

210 mm

- Právní expertíza: Digitální zpracování šedé literatury pro NUŠL
  - Včetně vzorů licenčních smlouv
  - http://invenio.nusl.cz/record/111528/files/idr-284_1.pdf
- Možnosti vložení díla do NUŠL z právního hlediska http://invenio.nusl.cz/record/111515/files/idr-260_1.pdf
- Díla v NUŠL chráněna Autorským zákonem a výběrově Creative Commons <http://www.creativecommons.cz/>

NUŠL - kontakty

210 mm

- Web – kontakty
  - <http://nusl.techlib.cz/index.php/Kontakty>
- Facebook
  - <http://www.facebook.com/nusl.cz>
  - Vývoj NUŠL v datech
- nusl@techlib.cz

210 mm

Otázky?

Děkuji za pozornost!

Kontakt: hana.vycitalova@techlib.cz

Více informací: <http://nusl.techlib.cz>